

Vattimo, Gianni: *Being and Its Surroundings*. Montreal & Kingston: McGill-Queen's University Press, 2021, 288 s.

Ako uvádza Gianni Vattimo, texty v tejto knihe nie sú „kapitoly“ nejakého traktátu či spisu. Sú to eseje zjednotené hlavnou myšlienkou, ktorá nie je vždy zrejماً alebo dominantná, no predsa je prítomná a s ostatnými myšlienkami pevne spojená. Texty predstavujú variácie na jednu tému: tému filozofie, ktorá sa praktizuje prostredníctvom skúšania perspektív a hľadania (skúmania) príležitostí – mohli by sme ju nazvať filozofiou príležitostí. Ide o nedávne práce, ktoré vznikli pri konkrétnych príležitostiach: na konferenciách, prednáškach, seminároch, kongresoch a pozvaných prednáškach. Vattimovo myslenie je založené skôr na konverzačnej, než na hutnej a argumentačnej logike. Domnieva, že nikam „neprichádzame“, vždy putujeme v okolí a zostávame v danom horizonte. Napokon, taký je náš vzťah k samotnému bytiu; nachádzame sa v otvorení, ktoré sa v ničom nepodobá systematickej štruktúre so začiatkom, stredom a koncom. Čo teda môžeme očakávať od takéhoto neuzavretého myslenia, ktoré vôbec nemá v úmysle dospieť k záveru, ale jeho cieľom je zostať otvorené? Tá nie je len kritikou postmodernou inšpirovaného konštruktivismu a vedecky naturalizmu.

Gabriel, Markus: *Fiktionen*. Berlin: Suhrkamp Verlag, 2020, 636 s.

Markus Gabriel v tejto publikácii jednoznačne využíva jeho vlastné skúmania posledných rokov, v ktorých na základe východiskovej kritiky presvedčenia o existencii sveta ako reality o sebe (Warum es die Welt nicht gibt?), ktorá má svoju vlastnú jednotu, rozvíja skúmanie o základoch realistickej ontológie polí zmyslu (Sinnfelde) a na ňu nadväzujúcu epistemologickú a neskôr antropologickú koncepciu ducha (Geist). Gabrielova vlastná výkladová stratégia rámca nového realizmu v tomto prípade postupuje k teórii fikcionalita, resp. fikcie ako nevyhnutnej súčasť konštitúcie akejkoľvek reality. Už v kritike moderných výkladov vnímania sa vracia k aristotelovskému konceptu ducha ako ďalšieho zmyslového orgánu. Z hľadiska tejto problematiky Gabrielov výklad predstavuje filozofiu ducha, ktorý ako charakteristická forma ľudského života vždy sám seba reprezentuje a zobrazuje. Duch je neredukovateľnou manifestáciou univerza a reprezentuje realisticke chápanie subjektu a fikcie, ktorá nie je tvorbou neexistujúcich objektov ale možnosťou nechať javiť objekty tým, že ich priradíme určitým doménam – poliam zmyslu. Podľa Gabriela ide o kritiku naturalizmu aj postmoderného konštruktivismu zároveň. Subjekt ako duch vďaka obrazotvornosti (Einbildungskraft) konštituuje aj spoločenstvá, ktoré sú tak ďalším Gabrielovým príkladom nevyhnutnej prítomnosti fikcie v našej koncepcii od nás nezávislého sveta.